

Inhoud

Deel 1 GENRES

1	Lyriek	15
1.1	De lyrische taalsituatie	15
1.2	Lyrische passages	21
1.3	Objectieve lyriek	23
1.4	Poëzie	25
	Poëzie = onkruid	30
2	Verhalende teksten (epiek en dramatiek)	33
2.1	De dialogische taalsituatie	33
2.2	Inbedding	33
2.3	Verteller en verhaal	36
2.4	Opzet	37

Deel 2 POËTISCH TAALGEBRUIK

3	De poëtische functie van taalgebruik	41
3.1	Taalfuncties	41
3.2	De poëtische functie	44
3.3	Talige niveaus	50
3.4	Iconiciteit	68
3.5	Conventies en intertekstualiteit	72
3.6	Tot slot	77
4	Metrum	79
4.1	Metrum en ritme	79
4.2	Accenten	80
4.3	Heffingen	81
4.4	Het metrisch vers	83
4.5	Procedure voor het bepalen van het metrum	87
4.6	Conventionele metra	92
4.7	Het niet-metrische vers en het metrisch proza	100

5	Klankherhaling en strofische vormen	109
5.1	Klankherhaling	109
5.2	Rijm en rijmsoorten	114
5.3	Rijmschema's	116
5.4	Strofische vormen	117
5.5	De eenheid van de versregel	125
6	Stijlfiguren	129
6.1	Equivalentie	129
6.2	Deviatie	135
6.3	Traditionele stijlfiguren	138
	Woordniveau	138
	Syntactisch niveau	143
	Semantisch niveau	147
6.4	Verbale ironie	155
7	Beeldspraak	159
7.1	Elementen van beeldspraak	162
7.2	Typologie van beeldspraak	165
7.3	Metafoor als semantische deviatie	170
7.4	Soorten overdracht	175
7.5	Symbolen	177
Deel 3	VERHALENDE TEKSTEN	
8	Vertellen	183
8.1	Verteller en auteur	186
8.2	Autoriaal, ik en personaal	187
	Autoriale vertelsituatie	189
	Ik-vertelsituatie	197
	Personale vertelsituatie	203
8.3	Tussenvormen	205
8.4	Narratologie	209
8.5	Jij-verhaal	210
8.6	Meervoudige vertelsituatie	212
8.7	Woordvoerders in poëzie	213
9	Gedachten, gesprekken, gezichtspunten	215
9.1	Gedachten	215
	Presentatie van buitenaf	225
9.2	Gesprekken	226

9.3	Visie	228
9.4	Stilistische variatie	234
10	Tijd	239
10.1	Volgorde	240
	Fabel en sujet	240
	Orderingsprincipes	241
10.2	Duur	247
	Raffung, Deckung en Dehnung	247
10.3	Tijdsverloop	255
10.4	Spanning en ironie	260
10.5	Werkwoordstijden	266
11	Motieven	271
11.1	Concrete motieven	273
	Verhaalmotieven	273
	Vrije motieven	274
	Leidmotief	276
11.2	Abstracte motieven	276
11.3	Symbool- en beeldgebruik en thematiek	283
12	Ruimte	289
12.1	Soorten ruimte	289
12.2	Functie van de ruimte	292
13	Personages	299
13.1	Opbouw van de personages	300
13.2	Functie van de personages	307
14	Nieuwe toepassingen:	
	ideologiekritiek en feministische tekstkritiek	309
14.1	Verschuivingen	309
14.2	Ideologiekritiek	310
14.3	Gender	313
14.4	Een uitwerking	314
	Bibliografie	319
	Register	321

Register

ab ovo vertellen 242
abstracte auteur 186-187
abstract motief 276-280
accent 79-81
acconsonantie 110-111
acteur 299
afgesleten metafoor 176
afgezwakte vormen van auctoriaal
 vertellen 207
alexandrijn 84, 97
alliteratie 110-112
allusie 74
alwetende verteller 191
ambigüiteit 62, 141, 145
amfibrachen 94
amfibrachus 94, 96
anakoloet 136
analogie 165, 170
anapest 96
anastrofe 143
animalisering 175
anticipatie 243, 260
antimetrie 73, 86, 92
antithese 120, 133
apocope 84
apokoinou 145
apostrofe 16-18
appellatieve functie 43
arsis 80
assonantie 110-111
asyndetische vergelijking 168
asyndeton 133
auctorale verteller 188, 189-197
auctorale vertelsituatie 189-197
autoreflexiviteit 192

ballade 121
beeld 162
beeldspraak 159-180
belangenruimte 294
belevend ik 198
berichtend vertellen 248
betekenaar 42
betekende 42
betekeniselement 64

betekenissenmerk 64
betekenisnotie 64
bewustzijnsroman 224
bijfiguur 307
binnenrijm 115
blank verse 124
blokkarakterisering 301

caesuur 96
cesuur 96
chiasme 65, 132
chronologisch-successieve presentatie 241
chute 119-120
cliffhanger 262
climax 113, 133
code 42, 310-311
communicatieve situatie 15, 32
concreet motief 272-276
concretisering 175
contrastaccent 88
conventies 72-73
couleur locale 290
couplet 117
culturele studies 313
cultuur-historisch motief 272

dactylus 80, 95, 96
daling 81-83
Deckung 248
decoderen 42
Dehnung 250
deviatie 44, 134-138
diaeresis 96
dialogisch 33
dialoog 248
differentiëren 271
diffuse ruimte 290
diffuus tijdverloop 255
directe innerlijke monoloog 216
directe rede 216
directieve functie 43
discourse 241
distichon 117
dode metafoor 176
dramatiek 33-37

dramatische ironie 263
 dubbele ironie 155
 dubbelrijm 115
 duur 240, 247-255
 dynamisch motief 274

eindrijm 109
 elisie 83, 84
 ellips 59-60
 emotieve functie 42
 encoderen 42
 encope 84
 enjambement 126-128
 enkelvoudig personaal 204
 enkelvoudige ironie 155
 enumeratio 130
 envoi 121-122
 epiek 33-37
 episch praeteritum 220, 267
 epitheton ornans 152
 equivalentie 44, 46-49, 129-134
 erlebte Rede 218-221
 eufemisme 148
 exclamatio 18
 exemplarisch vertellen 257
 expressieve functie 42
 externe verteller 209

fabel 240-247
 fatische functie 42-43
 feministische tekstkritiek 314
 figuren 129
 figuurlijk 159
 flashback 243-245, 263
 flat character 308
 focalisatie 209, 228-233
 focalisator 209, 228-233
 fonisch 48
 foregrounding 44

gebeurtenis 241
 gebonden motief 272, 274
 gedachteweergave 215-225
 gedicht 25-32, 38
 gedramatiseerde verteller 187, 188
 gefocaliseerd object 231
 gekruist rijm 116, 119
 gelijk rijm 114
 gemarkeerd tijdsverloop 256
 gemarkeerde ruimte 290
 gender 313-314
 genderstudies 313-314
 gepaard rijm 116, 119
 geschiedenis 239

getuige-verteller 189
 gewoon rijm 110-111
 glijdend rijm 114
 gothic novel 293
 grondmotief 273, 278
 ground 162
 halfrijm 110-111
 heffing 81-83
 heffingsvers 82
 held 307
 hendiadys 146
 hexameter 81, 118
 hiaat 84
 hiatus 84
 histoire 241
 historische tijd 239
 homerische vergelijking 168
 homofoon 140
 homograaf 140
 homonymie 140
 hoofdmotief 273, 277
 hoofdpersoon 307
 horizontaal woordspel 138, 139
 hyperbool 148

iconiciteit 68-72
 icoon 69
 identificeren 271
 ideologiekritiek 310-313
 idiolect 219, 235
 ik-getuige 189
 ik-verhalen 197
 ik-verteller 188, 197-203
 ik-vertelsituatie 197-203
 in medias res 242
 inbedding 33-36
 index 69
 indirecte innerlijke monoloog 217
 indirecte lyriek 213
 indirecte rede 216
 informatiedosering 260
 informatiekanalen 300
 informatieve functie 42
 ingebedde taalsituatie 33-36
 innerlijke monoloog 216, 217
 inquit-formule 217
 institutionele context 31
 interjectie 219
 intertekst 74-76
 intertekstualiteit 74-76
 intertekstuele 74-76
 inversie 143
 ironie 155-157, 263-266

- ironische gebeurtenis 265
- isometrie 81
- isotopie 153, 272
- Italiaans sonnet 121
- iteratief vertellen 257
- jambe 84, 96
- jij-verhaal 210-212
- kaderverhaal 213
- karakterisering en bloc 301
- katachrese 176
- keer 120
- kettingrijm 116
- klinkerrijm 110-111
- kruisstelling 66, 132
- kwatrijn 117, 119
- leesinstructies 31
- leidmotief 276
- lettergreep tellend vers 100
- lettergreep vers 100
- letterlijk 159
- lexicaal accent 88
- lexicale homonymie 140
- limerick 124
- linguïstische eenheid 126
- literair-historisch motief 272
- literatuuropvattingen 31
- litotes 147
- lyriek 15-32, 38
- lyrisch ik 16
- lyrisch subject 16
- mannelijk rijm 114
- medeklinkerrijm 110-111
- mediis in rebus 242
- meervoudig personaal 204
- meervoudige vertelsituatie 212-213
- metafictie 192
- metafoor in engere zin 169, 170, 172, 174
- metafoor 160, 165-167, 170
- metafora 160
- metaforisch 160, 164, 170, 179
- metalinguale functie 43
- metavertellen 192
- metoniem 166
- metonymia 160, 165, 166
- metonymie 160
- metonymisch 160, 163
- metrum 79, 80
- middenrijm 115
- mise en abyme 279
- momentaan 15, 16
- monologisch 15
- monologue intérieure 216
- motief 271-287
- narratologie 37, 209-210
- neologisme 138
- neutrale vertelsituatie 226
- New Criticism 309
- nieuwvorming 138
- non-accent 88
- normaal taalgebruik 44, 72-73
- objectief vertellen 226
- objectieve lyriek 23-25
- octaaf 120
- ollekebolleke 99
- omarmend rijm 116, 120
- onbetrouwbaar perspectief 204
- onbetrouwbare verteller 204
- onbetrouwbare visie 204
- onomatopée 69
- ontrollende karakterisering 301
- oogrijm 115
- opschorting van informatie 262
- opsomming 130
- ornatus 152
- overlooprijm 116
- oxymoron 150
- panoramisch vertellen 248
- paradox 148-150
- paragram 138, 140
- paralellie 49, 63, 131, 132, 147
- paralellisme 131
- paronomasia 138, 139, 140
- paronomasie 139
- pars pro toto 166
- pathos 17, 20
- pauze 252
- pauzerijm 116
- pentameter 118
- personage 299-308
- personagegebonden verteller 209
- personale vertelsituatie 203-205
- personificatie 47, 175
- persoonstekst 183, 184
- perspectief 228
- Perzisch kwatrijn 119
- pleonasme 151-152
- plot 241
- poëtica 31
- poëtische eenheid 126
- poëtische functie 38, 41-78
- poëtische orde 44

poëzie 25-32, 38, 41
 point of view 228
 polysemie 140
 polysyndeton 133
 portmanteauwoord 140
 praesens historicum 269
 pragmatische regels 66
 primair systeem 44
 primaire orde 44
 protagonist 307
 proza 38, 41
 punt van overeenkomst 162

 raamvertelling 212
 Raffung 247
 receptietheorie 309
 récit 241
 referentiële functie 42
 refrein 122
 refrein-regel 122
 regressie 242
 repetitio 130
 retorica 18
 retorisch 19-21
 retroversie 242
 revitalisering 176
 rijk rijm 114
 rijm 110-117
 rijmschema 116
 rijmsorten 110, 111, 114-116
 rime riche 114
 ritme 79, 80, 103
 rolgedicht 214
 rondeel 123
 round character 308
 ruimte 289-297
 Russisch formalisme 309

 samenvattend vertellen 248
 Sapphische ode 99, 124
 Sapphische strofe 98-99, 124
 scanderen 80
 scenische presentatie 248
 schakelrijm 118
 schemata 129
 schrikkelrijm 115
 secundair systeem 44
 secondaire orde 44
 seem 64
 semantisch feature 64
 semantisch niveau 64
 semantische combinatieregel 65
 semantische spanning 171
 semantisering 68

semiotiek 68
 sententie 25
 sextet 118, 120
 Shakespearesonnet 121
 showing 248
 signifiant 42
 signifié 42
 silbetellend vers 100
 simultaan vertellen 247
 simultaneïsme 245
 situationele ironie 263
 slepend rijm 114
 soliloquium 224
 sonnet 118, 120
 spanning 260-262
 speaking name 303
 spiegeltekst 279
 spondeus 81
 spreekbuispersonage 307
 spreektaalelementen 219
 staand rijm 114
 stafrijm 111-112, 125
 statische motief 274
 stijlfiguren 129-157
 stok 122
 stokregel 60
 story 241
 stream of consciousness 236
 strofe 117
 strofische vormen 117-125
 strofoïde 117
 structureel motief 272
 subjectieve lyriek 23, 25
 sujet 240-247
 suspense 262
 syllabisch vers 100
 symbool 69, 177-180
 syncope 84
 synecdoche 166
 synesthesie 175
 synkoop 87
 syntactische homonymie 145

taalsituatie 15-21, 33
 tautologie 151-155
 tegenstelling 133
 teken 42, 68-69
 tekstextern motief 272
 tekstinterferentie 218
 tekstintern motief 272
 telling 248
 tempus 266
 tenor 162
 tertium comparationis 162

- terza rima 118
 terzet 117, 118, 120
 terzine 117-118
 thema 273
 thesis 80
 tijddekking 248
 tijdsloos praeteritum 220
 tijdsverloop 240, 255-260
 tijdsversnelling 247
 tijdvertraging 250
 topos 290
 totum pro parte 166
 trochee 93, 96
 troop 161
 tropen 161
 type 308

 understatement 147-148

 val 120
 vehicle 162
 verbale ironie 148, 155
 vergeleken 162
 vergelijking met als 167
 vergelijking met een verbindingswoord
 167
 vergelijking 167
 verhaal 36, 239
 verhaalmotief 272-274
 verhaaltheorie 37
 verhuld ik-verhaal 204
 vers 27
 versregel 27
 versvoet 80
 vertelde tijd 247

 vertelinstantie 36, 37, 186-214
 vertellend ik 198
 verteller 36, 37, 186-214
 vertellerscommentaar 191
 vertellerstekst 183, 184
 vertelperspectief 228
 vertelstandpunt 228, 229
 verteltheorie 37
 verteltijd 247
 verticaal woordspel 138, 140
 vijfvoetige jambe 86
 visie 228-233
 vision avec 247
 vision par derrière 247
 volgorde 240-247
 volrijm 110-111, 114
 volta 120
 voorrijm 115
 vooruitwijzing 243, 260
 vrij motief 272, 274
 vrij vers 101
 vrije indirecte rede 218
 vrouwelijk rijm 114
 vrouwenstudies 313-314

 weergave van gesprekken 226-228
 weesrijm 118
 wending 120
 werkwoordstijd 266-270
 woordvorming 56, 57

 zesvoetige jambe 84
 zeugma 145
 zinsaccent 89
 zwevende ironie 156